

عنوان مقاله

بررسی رابطه بین سرمایه اجتماعی و مشارکت شهروندان در مدیریت محیط زیست و سلامت شهری

علی گرجی کرسامی^۱
سیده اعظم اسدی راد^۲

چکیده

روش تحقیق توصیفی پیمایشی از نوع زمینه یابی و از نظر هدف کاربردی بوده است. جامعه آماری پژوهش حاضر را شهروندان ساکن در منطقه سه شهرداری ساری تشکیل داده اند. که براساس جدول نمونه گیری کرجسی و مورگان (۱۹۷۰) ۳۸۴ نفر به عنوان نمونه انتخاب شده اند. برای دسترسی به نمونه از روش نمونه گیری ناحیه ای استفاده شده است. برای گردآوری اطلاعات از روش های کتابخانه ای و پرسشنامه ای استفاده گردید. ابزار مورد نظر شامل دو پرسشنامه که پرسشنامه اول برای سنجش سرمایه اجتماعی و پرسشنامه دوم مشارکت شهروندان در مدیریت محیط زیست سلامت شهری بوده است. پایایی محاسبه شده از طریق ضریب آلفای کرانباخ برابر با ۰/۸۶ برای پرسشنامه سرمایه اجتماعی و ۰/۸۳ برای پرسشنامه مشارکت شهروندان در مدیریت محیط زیست سلامت شهری بوده است. که نتایج تحقیق نشان داد بین مشارکت اجتماعی، اعتماد اجتماعی، روابط اجتماعی، انسجام اجتماعی و مشارکت شهروندان در مدیریت محیط زیست و سلامت شهری رابطه معناداری وجود دارد. همچنین در مجموع نتیجه تحقیق بیانگر آنست که بین سرمایه اجتماعی و مشارکت شهروندان در مدیریت محیط زیست و سلامت شهری رابطه معناداری وجود دارد.

کلید واژه: توسعه اجتماعی، سرمایه اجتماعی، سلامت شهری، شهرنشینی، شهروندان، کیفیت سلامت، مدیریت شهری

۱. مقدمه

از جمله دغدغه های همیشگی ربع قرن گذشته در بیشتر کشورهای در حال توسعه تعامل " توسعه " و " محیط زیست " و " پایداری توسعه " در عرصه های مختلف بوده است. در همین راستا در دهه های پایانی قرن بیستم، روش های جلب مشارکت مردم در برنامه ریزی و مدیریت منابع طبیعی و مدیریت محیط زیست و سلامت، تحت دگرگونی های اجتماعی، سیاسی، و اقتصادی دستخوش تغییرات عمده ای شده است. گسترش شهرها باعث تشدید عوارض توسعه شهری بی رویه و ناپایدار شده است. که تشدید آلودگی های زیست محیطی از مهم ترین این عوارض به شمار می آید که خود زمینه ساز از بین رفتن فضای سبز درون شهری و تغییر کاربری این گونه اراضی است. این گسترش آنچنان در روان و احساس بشر قرن بیست و یکمی آثار نامطلوب به جای گذاشته که همبستگی ذاتی و دیرینه انسانها با طبیعت به جدایی کشیده شده است. و آثار آن در انسان خموده، عصبی و به ظاهر متحرک نمایان شده است. ویگانه وجه پیوند دهنده بین انسان و طبیعت پناه بردن انسان به دامن فضای سبز عمومی و پارک های شهری است. اهمیت فضای سبز در حوزه مدیریت زیست شهری تا بدانجاست که امروزه وجود این نوع کاربری به عنوان یکی از شاخص های توسعه یافتگی جوامع به حساب می آید. به همین جهت توسعه زندگی شهری و توسعه کالبدی محیط شهری متناسب با نیازهای

^۱ دانشجوی کارشناسی ارشد جامعه شناسی پیام نور تهران و کارشناس مطالعات و پژوهش شهرداری منطقه سه ساری

^۲ دانشجوی کارشناسی مدیریت دولتی و کارمند شهرداری منطقه سه ساری